

Lausunto yksityistielossien rahoituksen turvaamisesta

Saaristolautakunta 09.09.2025 § 42
782/00.04.00/2025

Valmistelija

Saaristopäällikkö Benjamin Donner, puh. 040 483 8282
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Yksityistielossien rahoitus on turvattava saariston elinvoiman säilyttämiseksi

Paraisten kaupungissa on tällä hetkellä neljä yksityistielossia, jotka palvelevat yhteensä 56 vakituista asukasta sekä noin 800 osa-aikaista asukasta. Vuonna 2020 näillä losseilla tehtiin yhteensä 44 490 ylitystä.

Lossiyhteydet ovat saarilla elämisen kannalta välttämättömiä ja muodostavat ainoan väylän työhön, kouluun, palveluihin, terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Ilman toimivia lossiyhteyksiä elämisen edellytykset monilla saarilla katoavat.

Yksityistielossien kustannukset ovat merkittäviä. Vuonna 2023 kokonaiskustannukset olivat 1 140 751 €, josta kaupungin osuus oli 105 000 € ja tiekuntien oma osuus 170 000 €. Valtion tuki on ollut historiallisesti vähintään 80 %, mutta se nostettiin tilapäisesti 85 prosenttiin valtioneuvoston asetuksella 1069/2018. Vuoden 2026 talousarviossa tukitaso palautetaan 80 prosenttiin, ja samalla säädös vähimmäisprosentista poistuu. Mikäli valtion tuki laskee 80 prosenttiin, tiekuntien oma osuus nousee vähintään 230 000 euroon eli noin 60 000 euroa nykyistä enemmän.

Ei ole perusteltua rinnastaa losseja yksityisteihin – Saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 5 §:n mukaan vesitse tapahtuva kulkeminen katsotaan lisäkustannukseksi ja se on edellytys tieyhteydelle, ja Suomen perustuslain (731/1999) 6 §:n mukaan kaikkien on oltava yhdenvertaisia lain edessä, joten ei voida katsoa, että asutuilla saarilla asuville riistetään mahdollisuus perusyhteiskunnan toimintoihin.

Paraisten kaupungille yksityistielossit eivät ole marginaalinen kysymys, vaan elinehto sekä monille vakituisesti asuville että elinkeinotoiminnalle sekä kaupungin kannalta erittäin merkittävälle osa-aikaisille asukkailla. Mikäli valtion tuki vähenee tai poistuu kokonaan, kyseisiltä saarilta katoaa elinvoima ja asutus vaarantuu. Rahoituksen turvaaminen on siksi ratkaisevan tärkeää, jotta ihmiset voivat myös tulevaisuudessa asua ja toimia ainutlaatuisessa saaristoympäristössä.

Tarvittavat toimenpiteet

- Että valtioneuvosto Liikenne 12 -suunnitelman päivityksessä vuosille 2026–2037 nimenomaisesti varmistaa, että yksityisille losseille osoitetaan riittävät määrärahat vähimmäistuella 80 %, jotta tukea ei voida syrjäyttää muiden liikennehankkeiden hyväksi. Kaikki muu johtaa muuttotappioon saarilta, joita kaupunki pyrkii pitämään elinvoimaisina.
- Että valtioneuvosto päättää, että yksityisten lossien valtiontuen nykyinen taso tehdään pysyväksi, tukitason ollessa vähintään 80 % ja enintään 85 % kustannuksista. Pienempi ja epävarma tuki tekee pitkäjänteisen suunnittelun mahdottomaksi, sekä asumisen tai elinkeinonharjoittamisen kyseisillä saarilla

taloudellisesti mahdottomaksi ja on vastoin saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 4 §:ää ja 5 §:ää.

Esittelijä

Elinkeinojohtaja Niina Hemming, puh. 040 184 3879
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Edellä oleva teksti lähetetään lausuntona Liikenne 12 -suunnitelman parlamentaariselle työryhmälle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Kaupunginhallitus
